

Nederlandse Degen voor Kamerjonkers M. 1852

G.R. Hof

Over de degen die hoorden bij de verschillende civiele ambtskostuums is nog veel onbekend. Dat heeft te maken met het feit dat de Koninklijke Besluiten waarbij de ambtsnues werden vastgesteld heel spaarzaam waren in de omschrijving van de bij het tenue te dragen degen. Vaak kwam het KB niet verder dan "Een degen van verguld montuur en zwarte schede". Het is dus zaak om de onvolprezen internetsite¹ over de ambtskostuums van de collectie Lohnstein (die ik al eerder noemde in één van mijn artikelen maar die nu onder een ander adres, zeer uitgebreid, te raadplegen is) minutieus door de vlooiën op informatie over de wapens. En dan kan het gebeuren dat er toch weer een model geïdentificeerd kan worden.

Hofhouding

Leden van de Koninklijke Familie hebben een eigen hofhouding. De hofhouding van de Koning of Koningin bestaan uit het Militaire Huis van Zijne of Hare Majesteit en het Civiele Huis. Het Kabinet der Koning of Koningin is het ambtelijk secretariaat van de Vorst en behoort niet tot de hofhouding.

Voor een opsomming van de hofdepartementen en de hoffunctionarissen wil ik naar Lohnstein verwijzen.

De enige andere plaats die ik ken waar iets over wapens behorende bij tenues van de hofhouding wordt geschreven is in een jaarboekje² waarin de heer F.J.H.Th. Smits getekend heeft: de hartsvanger van een Hofjager en de hartsvanger van de Rijknecht Majoor. Op de schede van de hartsvanger van de Jagermeester bevindt zich een weidmes.

Kamerjonker M.1852

Het Civiele Huis kende vanaf 1852 ook kamerjonkers. Het was een eretitel voor jonge adellijken, voor ze tot kamerheer werden benoemd. In 1933 waren er volgens opgave 8 kamerjonkers. In het KB van 8 december 1852, No.64, werd het tenue omschreven en over de degen: "Degen als die der Kamerheeren met geheel zilveren gevest, yvoor of paarlemoer; de schelp mat; op de knop een gekroonde W, beiden blinkend, de schede van zwart leder, aan het onder einde voorzien van zilveren schuif of etui".

Ik zou de passage "geheel zilveren" willen uitlegen in de zin dat de greep of geheel zilver of geheel ivoor of geheel parelmoer was, in tegenstelling tot de hofdegenen waar op een zilver- of goudkleurige greep anderssoortige platen waren aangebracht, zoals bij de bekende beambtendegenen.

De afgebeelde degen voldoet aan de beschrijving. Het wapen is aan de achterzijde van de stootplaat gesigneerd met de naam van de leverancier Rietstap en Zn 's Hage.

Omdat, voor zover ik kon nagaan, de degen gedragen is door Willem Bernhard Reinier van Welderen Baron Rengers (1865-1930) kan de degen in de tijd geplaatst worden rond 1885.

¹ Collectie Lohnstein, eerder op www.euronet.nl nu te raadplegen op www.ambtskostuums.nl

² Wie, Wat, Waar 1953